

Przedmowa

Podziękowania

Wstęp

Perspektywa ujęcia

Ogniwa metodologiczne

Wyznanie

Rozdział I

Autorytet i „autorytety” jako problem kulturowy i społeczny oraz jego obecność w dyskursie publicznym transformacji w Polsce

Wstęp

Autorytet w kulturze (według) Leszka Kołakowskiego

Autorytet między degradacją i uwzniośleniem

Inteligencja w Polsce – bez autorytetu czy skazana na igranie nim?

Pułapka „systemu” i „sieci” autorytetów – trudności analiz Jacka Żakowskiego i nastawienia Adama Michnika

Przykład pułapki myślenia lewicowego o autorytetach

Autorytet jako człowiek-twórca etycznie wyniesiony niezależnością – poza sporem o władzę

Autorytet moralny w wersji salonowej z cudzysłowem – u Rafała Ziemkiewicza

Rozdział II

Tropy historyczne, socjologiczne i pytanie o wpływ w psychologii społecznej

Wstęp

Kryzys autorytetu jako kryzys kolejności w pułapce mimetycznego pragnienia (geniusz Williama Szekspira w oczach Rene Girarda)

Lunatycy i „zacofańcy” – dwa bieguny autorytetu w historii nauki według Artura Koestlera

Autorytet jako problem socjologii kultury, filozofii nauki i socjologii wiedzy

Wyzwanie „refleksyjności” wobec autorytetów w „posttradycyjnym” społeczeństwie: przypadek iluzji „aktywnego zaufania” u Anthony’ego Giddensa; w stronę autorytetu globalizacji proceduralnej

Między oznakami autorytetu jako źródła wpływu a autorytetem oznak – badania Stanleya Milgrama

Rozdział III

Szkoła frankfurcka, czyli o niemożności zniesienia autorytetu, a nawet o jego nieautorytarnej potrzebie w nowoczesności

Wstęp

Ericha Fromma postulat „autorytetu racjonalnego” poza konformizmem i anonimowością wpływu

Testament Maxa Horkheimera (kryzys autorytetu ojca i pułapka rozumu)

Theodora W. Adorna problemy z autorytetem w filozofii, sztuce i życiu społecznym: przeciw autorytetowi realnej siły pozoru

Rozdział IV

Ćwiczenia filozoficzne z myśli o autorytecie – przypadek Hannah Arendt

Wstęp

Autorytet w edukacji: poza posłuszeństwem Przeciw abdykacji i absolutyzacji autorytetu

Między liberalizmem i konserwatyzmem

Walka o tradycję przeciw jej rzecznikom – casus reformacji

Od absolutyzacji do formalizacji

Spory o źródła autorytetu

Autorytet cytatu jako źródła

Modalności pozycji autorytetu w kulturze

Rozdział V

Problem autorytetu a hermeneutyka Hansa-Georga Gadamera

Wstęp

W stronę krytyki czystego autorytetu

Wyzwolenie spod autorytetu przyrodoznawstwa: przeżycie

Autorytet i oświecenie – spor Hansa-Georga

Gadamera z Jurgenem Habermasem

Błąd oświecenia a oświeceniowy błąd Hansa-Georga Gadamera

Oświecenie i romantyzm – autorytet w walce na dwa fronty

Pochwała wpływu fragmentu: autorytet jako ślad

Klasyk jako autorytet: warunki realnego spotkania

Problem normatywności autorytetu

Rozdział VI

Z programu badań nad autorytetem u Richarda Sennetta (zapiski z lektury)

Wstęp

Poza ujęcia Maxa Webera i Zygmunta Freuda: autorytet jako dwoistość respektu i lęku

Mechanizm więzi (z) odrzucenia

Trzy przypadki: autorytet z odrzucenia, autorytet jako substytucja ideału, autorytet jako fantazmat zniknięcia

Autorytet z ducha negacji

Autorytet ewoluującego paternalizmu

Autorytet relacji beznamietnej jako perwersyjnej autonomii

W stronę autorytetu racjonalnego: poprzez cztery kryzysy

O współnictwie autorytetów i ich ofiar

Autorytet jako ślad wyższego świata

O trudnościach „czytania” autorytetu i o presji jego iluzji

O groźbie niskiego autorytetu

Rozdział VII

(Po)nowoczesna aura dla autorytetu – impulsy myśli Zygmunta Baumana

Wstęp

Ślady autorytetu w zarysie socjologicznym z 1962 roku

Etyczne fiasko autorytetu nowoczesności

Autorytet: między parweniuszem, idolem i spożywcą a życiem w roju

Autorytet z lęku i niepewności

Rozdział VIII

Pułapy i pułapki słownikowe

Wstęp

Bezradność słownikowa – odsłona pierwsza Słowniki filozoficzne i ich ograniczenia

Autorytet w nauce – ujęcie Janusza Goćkowskiego

Casus popularnego marksizmu

Wariant katolicki: afirmacja ideału

Przewrotność Roberta Nisbeta

Rozdział IX

Przymiarki pedagogiczne, mielizny i inne przeszkody psychologiczne

Wstęp

Trudności w problematyzowaniu autorytetu

Funkcjonalność autorytetu i jego ambiwalencja

Pierwszeństwo autorytaryzmu?

Słowniki psychologiczne

Profile autorytetu w perspektywie rozwojowej – Erik Erikson i Lawrence Kohlberg oraz ich niedoczytania pedagogiczne

Autorytet jako „specyfika i indywidualność” – źródło „partycypacji mistycznej” według

Carla Gustava Junga

Rozdział X

Autorytet w perspektywie komunikacyjnej

Wstęp

Przypadek Jürgena Habermasa

Między narcyzmem i Cieniem

Pytanie o style bycia autorytetem: poza Hermanna Hessego

Estetyki oddziaływania

W stronę autorytetu symbolicznego

Rozdział XI

Autorytet w świetle Slavoj'a Žižka wykładni psychoanalizy Jacques'a Lacana

Wstęp

W kwestii autorytetu dyskursu naukowego

Typy dyskursu i pozycje autorytetu

Patologia autorytetu – pytania w kontekście groźby przemocy

Autorytet ojca (Imienia-Ojca) wobec dziecka

Wolność woli i perswazja (sugestia) autorytetu

Zmienne losy recepcji autorytetu: przypadki Hannah Arendt i Zygmunta Freuda

Autorytet wobec innych i ich dzieł

Autorytet jako efekt performacji: między emanacją i namiastką mądrości

Pozór autorytetu w wariacie totalitarnym

Autorytet wobec roszczeń ofiary i wyzwania cierpienia

Przeciw autorytetowi Nikogo

Rozdział XII

Nauczyciel jako autorytet – o błędach opisów i projektów normatywnych

Wstęp

Przeciw ideałowi niekwestionowania u Mieczysława Łobockiego

Pozorny prymat ufności

Przestrogi w pracach Henryki Kwiatkowskiej

Przeciw integralnej sentymentalności

W stronę autoryzacji – współmyślenie na marginesie rozważań Marii Dudzikowej o autorytecie nauczyciela

Marzenie Johna Holta o autorytecie „naturalnym” nauczyciela – z namawianiem do forteli w grze „w Szkołę” w pułapce formalizmu edukacyjnego

Rozdział XIII

Błąd sentymentalizmu, dydaktyzmu i psychologizmu – pytanie o ukryty autorytaryzm i bezradność wobec słabości autorytetu pedagogicznego nauczycieli

Wstęp

Stefana Baleya elementy psychologii wychowawczej a autorytet

Przeciw dydaktyzmowi Bolesława Niemierki

Psychologizm Jolanty Miluskiej i innych

O braku „fazowego” myślenia o autorytecie nauczyciela – z ograniczoną wizją „poziomu” autonomii i słabością badań nad aspektem stabilizującym komfort zamiast stymulacji rozwoju

Rozdział XIV

Autorytet pedagogiczny jako medium „obiektów niemych kulturowo” – o filozofii wychowania Zygmunta Mysłakowskiego

Wstęp

Przeciw sentymentalizacji autorytetu

W stronę autorytetu post-konwencjonalnego

Autorytet przeciw Erosowi? (pytanie o pedagogiczne minimum wpływu)

Autorytet w kontekście dydaktyki przeżycia, podniecia i sprzężenia

Autorytet między napięciem i rozproszeniem

Rozdział XV

Autorytet przeciw dominacji. Radykalna wizja autorytetu w pedagogice amerykańskiej (Larry Grossberg, Henry A. Giroux i Peter McLaren)

Wstęp

Cztery typy elitaryzmu i autorytetu w edukacji

Źródła walki o autorytet (w) edukacji

Autorytet między dominacją a hierarchią

Zadanie pracy wobec autorytetu

Autorytet i intelektualisci

Jak bronić autorytetu przed konserwatyzmem i liberalizmem?

Autorytet w perspektywie trójwymiarowej niewspółobecności

W stronę głosu jako przejawu autorytetu

Trzy sposoby widzenia kryzysu autorytetu

Od zysku z krytyki autorytetu do odzysku autorytetu (dla) krytyki Peter McLaren o

językowym i etycznym upelnomocnieniu do walki o autorytet

Edukacja jako walka o nowe oblicze autorytetu

Zamiast zakończenia – czyżby mission impossible?

Bibliografia

Posłowie

Słowo od autora

Maria Dudzikowa – Na marginesie maszynopisu

Stanisław Zbigniew Kowalik – Opinia o książce

Zbigniew Kwieciński – Recenzja wydawnicza (fragmenty)

Bogusław Śliwerski – Rekomendacja lektury

Indeks nazwisk